

Dia 1

Dia 2

Njokan perhe asuu Malawissa. Perheen isä: Saukani Njoka, 45v. Ei ole käynyt kouluja, tekee satunnaisia, sekalaisia töitä. Perheen äiti Selina Njoka, 40 v. viljelee maata. Perhe elää noin 60 eurolla/kk. Perheeseen kuuluu viisi 6-17 –vuotiasta lasta.

Dia 3

Dia 4

Dia 5

Olohuone on keskeinen paikka oleilla perheen kanssa ja tavata vieraita. Maaseudun perheissä olohuone sijaitsee pihalla. Ihmiset istuvat ruokomaton tai jonkun kankaan päällä tai pienellä puujakkaralla. Keskiluokkaisissa perheissä on muovituoleja ja pöytiä. Rikkaissa perheissä istutaan sisällä sohvilla ja tuoleilla. Pöydillä on pöytäliinat ja koristeita. Koti näyttyy aivan toisenlaisena kuin maalla.

Dia 6

Dia 7

Selina keittää ruuan avotulella. Perhe kerää polttopuut ja risut ruuanvalmistusta varten yhdessä. Puiden keräilyyn kuluu noin 10 tuntia viikossa perheen aikaan.

Dia 8

Maaseudun majoissa ei ole sähköä. Majaan valo tulee päiväsaikaan pienestä ikkunasta tai katonrajaan tehdystä aukosta. Majoissa ja taloissa saattaa olla jokin halpa sähkölamppu valonlähteenä. Rikkailla perheillä, alueilla, joilla on toimiva sähköverkko, taloissa on kunnon valaistus jokaisessa huoneessa.

Dia 9

Dia 10

Lastenhuone ja leikkipaikka sijaitsee ulkona. Pihoilla pelataan ja leikitään yhdessä naapurien lasten kanssa.

Dia 11

Lelujen ostoon ei ole varaa. Lelut ja leikit keksitään itse. Lelut tehdään itse kierrätysmateriaaleista, kuten autonrenkaista, rautalangoista, tyhjiä muovipulloista tai vaikkapa sokeripakkauksesta pallo.

Dia 12

Juomavesi on haettava kaivosta noin 15 minuutin kävelymatkan päästä. Selinalla ja lapsilla menee viikossa aikaa noin seitsemän tuntia vedenhakupureissa.

Dia 13

Maaseudun kylissä asuva väki joutuu usein kävelemään pitkänkin matkan kaivolle. Myös puhtaasta juomavedestä voi olla puutetta.

Keskiluokkaisen malawilaisperheen vesihuolto on paremmalla tolalla. Heillä on yhteinen vesihana muutaman muun perheen kanssa. Heillä saattaa olla myös septitankki tai veden puhdistusjärjestelmä, joka takaa puhtaan juomaveden. Varakkaimpien perheiden hanasta tulee puhdasta vettä suoraan keittiöön ja kylpyhuoneeseen.

Dia 14

Perhe pyrkii viljelemään kaiken tarvitsemansa ruuan. Silloin kun he joutuvat ostamaan ruokaa, sen kustannukset vievät 80 % perheen tuloista.

Dia 15

Njokan perheen perusateria on puuroa ja kasviskastiketta.

Dia 16

Jos maja palaisi, mikä olisi esine, jonka pelastaisit? Selina, perheen äiti vastaa: ”Vihreä muoviämpäri. Se on tärkein esineemme.”

Dia 17

Njokan perhe on kristittyjä. Kirjoja ei juurikaan ole chichewankielistä Raamattua lukuunottamatta. Kun perheeltä kysyttiin musiikin merkityksestä, Selina lauloi lastensa kanssa Jeesuksesta kertovan hengellisen laulun.

Perheet, joiden tulotaso on matala ja lukutaito heikko, eivät omista juurikaan kirjoja.

Keskiluokkaisten perheiden hyllyistä löytyy usein laaja kokoelma lasten kuvakirjoja ja muita lastenkirjoja, jotka tukevat lasten lukemaan oppimista. Vauraimmat perheet lainaavat kirjastosta kirjoja sekä ostavat niitä. Kodista voi olla hyllyllinen kirjoja.

Dia 18

- Läheskään kaikissa matalan tulotason perheissä ei ole paperia ja kyniä kotona. Perheenjäsenet eivät käytä niitä, koska kukaan ei lue eikä kirjoita säännöllisesti.
- Keskiluokkaisissa perheissä perheenjäsenet ovat luku- ja kirjoitustaitoisia. Heillä on mustekyniä ja värikyniä, joita voi ostaa edullisissa kynälaatikoissa.
- Rikkaimmilla perheillä on käytössään monenlaisia erilaisia kyniä.

Paperinkulutus on yhteydessä perheen tulotasoon. Perheissä, joilla tuloja on

vähän, paperi esim. vihko kuuluu koulua käyvälle lapselle.

Keskiluokkaisessa perheessä voi olla muistikirjoja ja vihkoja useammalla perheenjäsenellä.

Rikkaimmilla perheillä paperista ei ole pulaa. Printtaamista varten hyllyssä pidetään A4-tulostuspaperipakkauksia.

Dia 19

Perhe nukkuu ruokomatoilla, lapset omassa majassaan, vanhemmat omassaan. Selina- äidin unelmana on ostaa joskus petivaatteet, viltit koko perheelle.

Dia 20

Njokan perhe ei ole koskaan käynyt Malawin ulkopuolella. Viimeisestä lomastakin on jo vuosia. Loma kesti yhden päivän. He eivät ole pystyneet säästämään rahaa. Vanhempien suurena suunnitelmana on kuitenkin tiilistä tehty talo, jossa on peltikatto.

Dia 21

21

Malawista taustatiedoksi

- 20,3 milj. asukasta
- Keski-ikä 16,8 v. (Suomessa 42,8 v.)
- Lukutaitoisuus 69,8 % miehet, 55,2 % naiset
- Chichewa ja englanti virallisia kieliä, koulukieliä
- Peruskoulu on ilmainen, koulupuku maksullinen ja pakollinen
- Lähde: CIA World Factbook 2021

PIPLIA.voimasanoja www.piplia.fi

- 20,7 miljoonaa asukasta
- Viralliset kielet englanti, chichewa, lisäksi yli 10 vähemmistökieltä
- Jaon kieltä puhuu 13,2 % väestöstä, senaa 3,8 %. Nämä myös lukutaito-ohjelman kieliä.
- 77,3 % kristittyjä, 13,8 % muslimeja
- Lukutaito yli 15 vuotiaat: 62 %, josta miehet 70 %, naiset 55 %

Dia 22

22

Keskustelukysymyksiä:

- Millaisia ajatuksia sinulle heräsi Njokan perheestä?
- Millaisia haasteita ajattelet perheellä olevan?
- Mitä hyviä asioita heidän elämäänsä kuuluu?
- Mitä ajattelet, millaisiin asioihin omassa elämässä on helppo/vaikea vaikuttaa?

PIPLIA.voimasanoja www.piplia.fi

Dia 23

Lukutaitoa naisille Afrikassa -ohjelma

- 13 vähemmistökielellä
- Kaikkein köyhimmille
- Etiopiassa, Keniassa, Malawissa, Namibiassa ja Tansaniassa
- Tavoitteena: 20 000 naista oppii lukemaan

PIPLIA.voimasanoja

Lukutaitoa naisille Afrikassa –ohjelma opettaa naisille lukutaitoa heidän äidinkielellään Etiopiassa, Keniassa, Malawissa, Namibiassa ja Tansaniassa.

Dia 24

Lukutaidon vaikutuksia

- Uuden oppimisen perusta
- Osallisuus yhteiskunnassa
- Vanhempien lukutaitoisuus tukee lasten kouluttautumista
- Vähemmistökielen asema vahvistuu

PIPLiA. voimasanoja

24

Naisten lukutaitoisuus kohentaa heidän osallisuuttaan omissa yhteisöissään, perheissä, kyläyhteisössä ja kirkossa. Usein lukutaitoiset naiset huolehtivat myös lastensa koulunkäynnistä. Kristityllä, lukutaitoisella naisella on mahdollisuus oppia lukemaan myös omakielistä Raamattua, valtakielisen Raamatun lisäksi. Lukutaitotyö on usein jatkumoa raamatunkäännöstyölle.

Luku- ja kirjoitustaitoisina naiset pystyvät tienamaan monipuolisemmin elantoa perheelleen ja näin myös unelmista voi tulla totta. Raha voi riittää ruuan lisäksi vaikkapa niiden petivaatteiden, vilttien ostoon.

Lukutaito-ohjelman tavoitteena on opettaa 20 000 naista lukemaan. Seurannaisvaikutukset ovat kuitenkin huomattavasti laajemmat. Myös satoja miehiä opiskelee lukutaitoryhmissä. Lukutaito tavoittaa naisten välityksellä kokonaisia perheitä.

Dia 25

**Teoista
sanoihin**
PIPLiA.

25